

Nagyváradon volt 58.421 magyar, 1416 német, 279 lót, 3604 oláh;

Temesváron volt 28.552 magyar, 31.644 német és 650 oláh;

Mennyivel volt több ezen városokban a magyar, mint az oláh?

Mennyivel volt több magyar, mint a többi nemmagyar (nemzetiség) együttvéve?

b) Amitől megfosztották hazánkat.

Hazánk sóbányái 1911-ben a következő mennyiségű sót termelték: Désaknán 16.014 tonnát, Marosujváron 61.526 t, Parajdon 4577 t, Tordán 2121 t, Vizaknán 3271 t, Rónaszéken 21.051 t, Aknasugatagon 21.548 t, Aknaszlatinán 46262 t, a sóvári sófőzdében 6214 tonnát. Mennyi volt az évi összes sótermelésünk? Mindez most elveszett!

c) Hazánk mezőgazdasági termelése.

1. 1915-ben búzával bevetett terület volt 5,752.000 hold, ezen 41,017.444 q terméssel, 1925-ben búzával bevetett területünk maradt 2,533.156 hold s ezen 18,942.014 q termett. Mennyivel kevesebb területünk maradt a búzára, mint volt? Mennyivel lett kevesebb búzatermésünk évi eredménye?

2. Rozs volt 1915-ben 1,800.000 k. holdon, termett rajta 12 millió 438.770 q; 1925-ben pedig csak 1,188.798 k. holdon volt 7,742.259 q rozstermésünk. Ez mennyivel lett kevesebb?

3. Tengerivel bevetett k. hold volt 1915-ben 4,267.000, ezen 42.117.986 q termett; 10 év múlva, mai hazánkban már csak 1.814.666 k. holdon termelhettünk s ennek termése 23.488.383 q volt. Mennyivel volt több tengeritermésünk Trianon előtt?

Mennyi vesztesége hazánknak az egyes termelési ágakban?

III. Összefoglalás. a) Alkalmazás. Készítsétek el a kiszámított példák vonalas grafikonját.

b) Begyakorlás. Veszteségünket (sóban és terményben) hány 100 kocsiból álló tehervonat tudná visszahozni nekünk? (Házi feladat.)

Hányszor telne ki lakóhelyünk népessége az elszakított magyarság számából?

1937. NOVEMBER 2. HETE.

Földrajz

IV. OSZTÁLY.

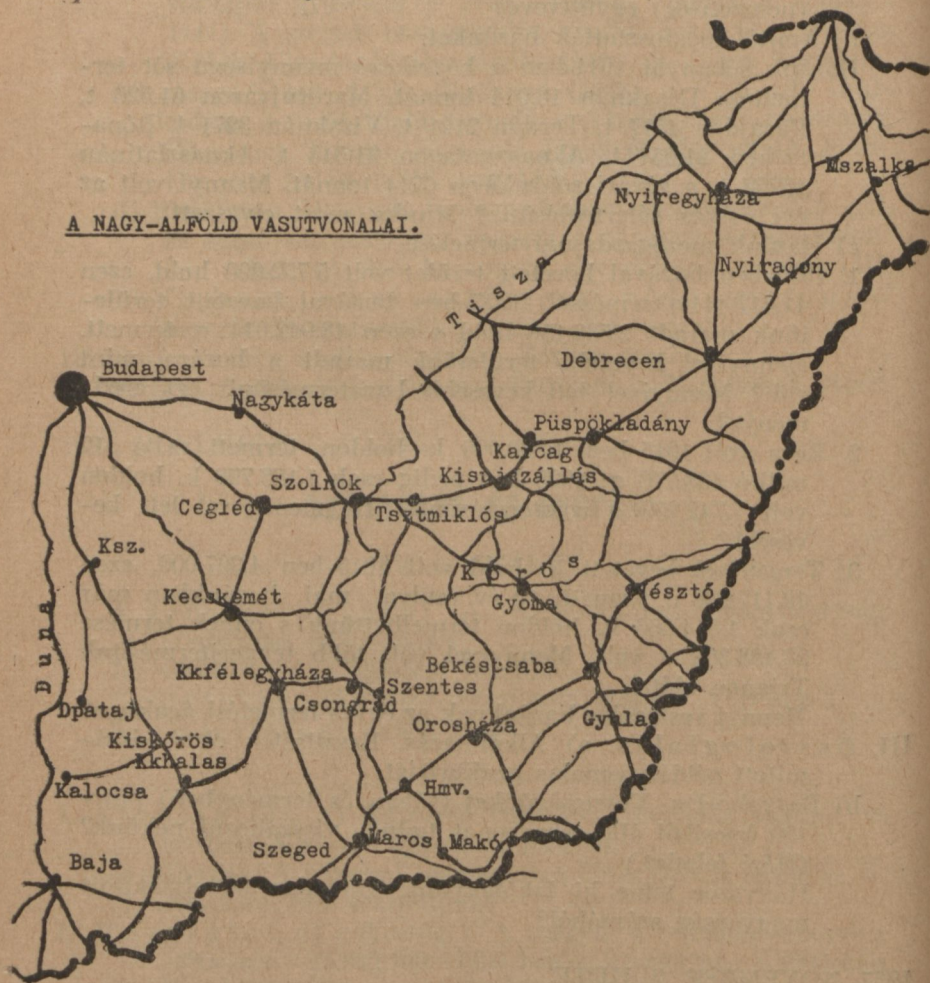
A tanítás anyaga: A Nagy-Alföld összefoglalása. (I. rész.)

Nevelési cél: Ezt a megmaradt földet most nagyon szeretnünk kell!

Kapcsolás: Beszéd- és értelemgyakorlat = tanya, falu, város; a török pusztítás hazánkban, községünk népessége anyanyelv és foglalkozás szerint.

Szemléltetés: Térkép, táblai rajz. Képek az Alföldről. Szemelvények irodalmi művekből. (Szabolcska: Horto-

A NAGY-ALFÖLD VASUTVONALAI.

bágy; Török Károly: Az Alföld népe, foglalkozása, népviselete, életmódja c. olvasmányok.)

Megfigyelésre utalás: hol sűrűbb a lakosság, miért? Gyűjtsenek alföldi néprajzi (népviselet) különlegességeket.

Vázlat.

I. Előkészítés. a) Számonkérés. A Nagy-Alföld fekvése, felszíne, éghajlata, talaja, termékei, lakosságának foglal-

kozása (mezőgazdaság, ipar és kereskedelem.) Milyen ipar fejlődött ki? Hol van a Nagy-Alföld ipari és kereskedelmi központja? (Budapesten.) Miért? (Vas- és közuti hálózatunk oda fut össze.)

- b) Kapcsolás, célkitűzés. Hogyan élnek az Alföld népei? Járjuk be az Alföldet!

II. T á r g y a l á s. a) A lakosság települése. Letelepülés, tanya-rendszer, nagyhatáru alföldi városok. Az Alföld lakosságának túlnyomó többsége mezőgazdasággal foglalkozik. Kereskedelme nem fejlett. (Nincsen jó utnak való köve!) Ezt vasutak pótolják. Vasutjai a hidakat keresik. A városok fejlődésének fajtái: peremvárosok, vásárvárosok, átkelőhelyek, kapuvárosok, mezőgazdasági központok.

- b) A lakosság megoszlása anyanyelv szerint. Többségük magyar. A török uralom után idegen ajkú népek betelepítése. Délen kevert. (Németek, oláhok, szerbek, tótok.) A magyar mindig testvériesen bánt a befogadott idegenajkú népekkel. Hazánk legsűrűbben lakott területe. Nagyobb fele római katolikus, a Tiszántul reformátusok élnek. Minden 100 emberből 90 ír és olvas.

- c) Közigazgatás. (Vármegyéi, városai.) Négy vármegye maradt teljesen a miénk, megcsönkítettak 6 vármegyéjét, teljesen elvészítettük Temes vármegyéjét.

III. Ö s s z e f o g l a l á s. a) Begyakorlás. Hol vannak a Nagy-Alföld legmagasabban és legmélyebben fekvő részei? Hogyan szabályozzák a folyókat? Miért kedvező az időjárása? Milyen növényeket termelnek a Nagy-Alföldön? Milyen ipara fejlődött ki legjobban? Miért van olyan sok idegenajkú a Nagy-Alföldön? Mikor és miért keztek a tanyák? Melyek legnagyobb városai? Hol keztek? Mi volt fejlődésük alapja? Ezt a megmaradt földet most szeretnünk kell.

- b) Házi feladat. Képek és népviseletek gyűjtése az Alföldről.

1937. NOVEMBER 4. HETE.

Természeti- és gazdasági ismeretek

IV. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Mi történik a növényekkel, állatokkal össze?

Nevelési cél: Mindenki gondoskodik magáról, még a növény és állat is.

Kapcsolás: Beszéd- és értelemgyakorlat = az őszi hervasztás, a kert, a háziállatok.

Szemléltetés: Az iskola kertjében vagy séta a határban.